ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 17.12.2019 г.
COM(2019) 641 final

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

Годишен мониторингов доклад относно изпълнението на Програмата за подкрепа на структурните реформи през 2018 г.

{SWD(2019) 442 final}

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

Годишен мониторингов доклад относно изпълнението на Програмата за подкрепа на структурните реформи през 2018 г.

ВЪВЕДЕНИЕ

От 2017 г. Европейската комисия управлява **Програмата за подкрепа на структурните реформи** (ППСР), която е специална програма с бюджет от 222,8 милиона евро[1], насочена към подпомагане на държавите членки при разработването и изпълнението на институционални, административни и стимулиращи растежа реформи.

По своето естество структурните реформи са **сложни процеси** и тяхното разработване и изпълнение изискват високо специализирани знания и умения на всеки етап. В някои държави членки капацитетът за започване и изпълнение на структурни реформи често не е достатъчен за преодоляване на административните, икономическите и социалните предизвикателства, свързани с тях.

Целта на ППСР е да помогне на държавите членки **да се справят с тези предизвикателства** и **да укрепи капацитета им** за подготовка и изпълнение на стимулиращи растежа реформи, като им се помогне да укрепят публичните институции и администрациите и подобрят процесите на управление и ефективността и устойчивостта на икономиката и обществото като цяло. Стремежът е да се засили сближаването и да се подобрят конкурентоспособността, производителността, устойчивият растеж, създаването на работни места и инвестициите.

В настоящия доклад се прави преглед на **подкрепата, финансирана по линия на ППСР през 2018 г.** В него се описва процесът на подбор и изпълнение на проектите и се отчитат резултатите, постигнати до момента от проектите, финансирани по ППСР през 2017 г. и 2018 г. В него се описва също така процесът на подбор и изпълнение на мерките за подкрепа, финансирани от доброволни трансфери към ППСР от страна на Гърция и България[2].

ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ППСР ПРЕЗ 2018 г.

2018 г. е втората година на изпълнение на дейности по линия на ППСР. Подобно на първата година, втората година показва, че е налице **голямо търсене** на подкрепа по програмата от държавите членки — **24 държави членки** подадоха **444 искания за подкрепа** за **сума, която се очаква да бъде пет пъти по-голяма от наличния бюджет за ППСР за 2018 г.**

[1] Бюджетът беше увеличен, когато беше изменен първоначалният Регламент за ППСР (Регламент (ЕС) 2017/825, ОВ L 129, 19.5.2017 г., стр. 1—16) (Регламент (ЕС) 2018/1671, ОВ L 284, 12.11.2018 г., стр. 3—5).

[2] В допълнение към бюджета на ППСР, член 11 от Регламента за ППСР и членове 25 и 59 от Регламент (ЕС) № 1303/2013 за общоприложимите разпоредби дават възможност програмата да бъде финансирана чрез допълнителни доброволни вноски от държавите членки от средства, предоставени за техническа помощ по инициатива на държавите членки по линия на европейските структурни и инвестиционни фондове (ЕСИ фондове). През 2018 г. две държави членки (Гърция и България) направиха доброволни трансфери към ППСР (C (2018) 3748 final и C (2018) 5435 final).

Комисията **оцени исканията на държавите членки за финансиране по ППСР през 2018 г. въз основа на принципите и критериите**, установени в Регламента за ППСР. На тази основа бяха подбрани **146 искания от 24 държави членки**.

Разпределението на подбраните искания по основни области на политиката е както следва:

- **24 %** в областта на управлението на приходите и публичните финанси;
- **23 %** в областта на растежа и бизнес средата (включително климата и околната среда);
- **21 %** в областта на политиката на трудовия пазар, образователната, здравната и социалната политика;
- **21 %** в областта на управлението и публичната администрация; както и
- **11 %** в областта на финансовите услуги и достъпа до финансиране.

В съответствие с принципа на добро финансово управление с предимство бяха финансирани исканията, позволяващи **бързото предоставяне на подкрепа** и **бързото изпълнение на реформи на място**, както и исканията, насочени към постигането на **конкретни цели, с очаквани сериозни резултати на място**.

93 % от исканията, подбрани за финансиране по ППСР за 2018 г., са пряко свързани със стратегическите приоритети на ЕС:

- **55 %** са свързани с изпълнението на реформи в отговор на **предизвикателствата, изтъкнати в процеса на европейския семестър** (в специфичните за всяка държава препоръки и в докладите за отделните държави);
- **29 %** са свързани с **изпълнението на приоритетите на Съюза** (съюза на капиталовите пазари, цифровия единен пазар, енергийния съюз и климата и др.);
- **6 %** са свързани с **прилагането на правото на Съюза**; както и
- **3 %** са свързани с **изпълнението на програмите на ЕС за макроикономически корекции**.

Останалите 7 % са свързани с изпълнението на реформи от страна на държавите членки.

До 30 ноември 2019 г. **30 %** от проектите за подкрепа на реформите, осъществени по линия на ППСР за 2018 г. (без да се включват доброволните трансфери по член 11 от Регламента за ППСР), вече бяха приключени, а **70 %** продължаваха да се изпълняват на място.

По-голямата част от **мерките за подкрепа** имат за цел:

- подобряване на процесите в данъчните администрации и повишаване на спазването на данъчното законодателство (13 %);
- укрепване на схемите за образование и обучение (9 %);
- цифровизиране на публичната администрация (8 %);
- повишаване на ефикасността и ефективността на публичния сектор (8 %).
- повишаване на достъпността, ефективността и устойчивостта на здравните системи (7 %);
- развитие на националните и трансграничните капиталови пазари (5 %);

НАПРЕДЪК ПО ОТНОШЕНИЕ НА ЦЕЛИТЕ НА ПРОГРАМАТА

Втората година от изпълнението на ППСР показва, че тя може да **допринесе значително** за усилията на националните органи на държавите членки да **идентифицират и преодоляват определени структурни слабости**, възпрепятстващи планирането и провеждането на реформи.

Така например, програмата спомогна за **преразглеждането на настоящите законодателни процедури** (например приемането на нов закон за управлението на държавните предприятия), **за установяване на слабостите и за изготвяне на препоръки за подобрения** (например препоръки за това как да се определят обективни критерии за назначаването, оценяването и повишаването на съдиите). Програмата е спомогнала също така за **увеличаване на капацитета на държавите членки за определяне на по-ефективни процеси и методики** (например чрез разработване на качествена оценка на обучението на учителите) и/или за постигане на напредък към **по-ефективно управление на човешките ресурси** (например чрез предоставяне на конкретни инициативи за преход, свързани с управлението на талантите, стратегически човешки ресурси и изграждане на по-силна иновационна култура в публичната администрация).

Действията, подбрани и изпълнени в рамките на ППСР за 2018 г., са предназначени също така за осигуряване на европейска добавена стойност. Това се осъществява посредством **взаимно допълване и полезно взаимодействие с други програми** и политики на национално равнище, на равнището на Съюза и на международно равнище и/или чрез техния принос за **насърчаването на взаимно доверие и сътрудничество** между държавите членки, които са получатели на подкрепата, и Комисията. Дейностите имат за цел също така разработването и изпълнението на решения, които са насочени към преодоляване на националните предизвикателства, но имат положително въздействие и по отношение на **трансгранични или общи за Съюза предизвикателства**. Следните мерки за подкрепа са показателни примери:

- мерки за подкрепа, които **спомагат за идентифициране на пречките за прилагането на Европейския фонд за морско дело и рибарство** (ЕФМДР);
- мерки за подкрепа, предназначени да **гарантират спазването на законодателството на ЕС в областта на околната среда**;
- обмен на **най-добри практики** с държавите членки, които успешно са приложили **прегледи на разходите в същите области на политиката** като отправилата искането държава членка;
- подкрепа за **три различни държави членки** в реформата на здравната система, която има за цел да разшири обхвата и ефективността на програмите за скрининг за колоректален карцином, за да се намали броят на болните от рак.

Макар че не е в обхвата на настоящия доклад да илюстрира окончателните резултати от реформите[3], които дадена държава членка може да е предприела благодарение на мерките за подкрепа, предоставени по ППСР, може да се твърди, че **ППСР постига резултати по общата си цел**.

[3] Съгласно член 16 от Регламента за ППСР Комисията предоставя независим доклад за междинна оценка с информация относно постигането на целите на програмата, ефикасността на използването на средствата и европейската добавена стойност на програмата, както и актуалността на целите и действията.

Мерките за подкрепа, изпълнени в рамките на първите два цикъла на ППСР (през 2017 г. и 2018 г.), **допринасят за разработването и изпълнението на институционални, административни и стимулиращи растежа реформи**.

Сред проектите, изпълнявани по линия на ППСР за 2017 г. за 2018 г., 123 вече спомогнаха за постигането на конкретни резултати, като например:

- нова стратегия за публичен вътрешен одит;
- препоръки за определянето на обективни критерии за назначаването, оценяването и повишаването на съдии;
- в една държава членка лесен за използване онлайн инструмент за малки и средни предприятия (МСП) помага на МСП да разберат по-добре и да спазват регулаторната рамка;
- всеобхватна информационна рамка за националния орган за водно регулиране;
- изготвяне и приемане на законови и подзаконови актове и внедряване на инструменти, които да допринесат за качеството, достъпността и дългосрочната фискална устойчивост на системите за здравеопазване и дългосрочни грижи;
- изпълнение на образователни реформи въз основа на наставничество, обучение и обогатен аудио-визуален материал;
- препоръки за подпомагане на извършването на преглед на публичните разходи за фармацевтични продукти за извънболнична употреба;
- изпълнение на средносрочна данъчна стратегия; както и
- разработване на средносрочна стратегия за банка за развитие.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Втората година от изпълнението на ППСР показа **нарастване на търсенето на подкрепа по програмата от страна на държавите членки, 24 от които** подадоха **444 искания за подкрепа** (което е увеличение от 16 държави членки, подали 271 искания за подкрепа по ППСР за 2017 г.).

Като цяло първите 2 години от изпълнението на ППСР показаха, че програмата може да помогне на националните органи да идентифицират и преодолеят структурните слабости и пречките при разработването и изпълнението на реформи. Това се демонстрира с редица **конкретни примери за резултати и последващи действия от страна на правителствата**.

Въпреки че мерките за подкрепа са предназначени да допринесат за процеса на реформи, **ефективното проследяване на действията по отношение на реалното изпълнение на реформите остава прерогатив на държавата членка, която е получател на подкрепата**.

През следващите години Комисията ще продължи да наблюдава прилагането на мерките за подкрепа и изпълнението на институционалните, административните и стимулиращите растежа реформи.